

Onderwerp: Participatiebeleid “Wij maken Huizen”

Raadsvergadering	15 december 2022, agendapunt ... - zie apart besluitblad -
Datum raadsvoorstel	1 november 2022
Bijlage(n)	1
Zaaknummer	Z.210400/D.1420065
Behandeld in commissie	Algemeen Bestuur en Middelen 1 december 2022, agendapunt ..
Portefeuillehouder	wethouder Rebel
Informatie bij	Wilma Verwoerd
E-mail / telefoonnummer	w.verwoerd@huizen.nl / 035-5281576

Voorstel

1. Het participatiebeleid “Wij maken Huizen” (zie bijlage) vaststellen. De uitvoering hiervan kan ter hand genomen worden vanaf het moment dat de beschikbare formatie is ingevuld.
2. Het college opdracht geven om een voorstel te doen voor een aangepaste participatieverordening, waarin ook de Omgevingswet is meegenomen.

Toelichting op het te nemen besluit

Aanleiding

Er is onder medewerkers, bij het college en bij de gemeenteraad behoefte aan een duidelijke visie en een gestructureerde werkwijze als het gaat om burgerparticipatie. Daarin is al een stap gemaakt met het boekje *Huizen #vanafhier*, waarin onze aanpak via concrete projecten zichtbaar is gemaakt, waarin onder meer het afwegingskader is genoemd en waarin ‘leren door doen’ het credo is. Onze ervaringen van de afgelopen jaren, de toets daarvan bij onze inwoners via het Dorpscongres in november 2021, het collegeprogramma 2022-2026 en de organisatiescan met als titel ‘Een spade dieper’ hebben geleid tot dit participatiebeleid, dat een aanpak voor de komende tijd beschrijft. Een aanpak die intern duidelijk is en die ook duidelijkheid geeft aan onze inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden in de gemeente over hoe de gemeente omgaat met participatie en wat zij hiervan kunnen verwachten.

Argumentatie

1. Het participatiebeleid “Wij maken Huizen” (zie bijlage) vaststellen. De uitvoering hiervan kan ter hand genomen worden vanaf het moment dat de beschikbare formatie is ingevuld.

- 1.1. Met dit participatiebeleid bieden we raad, college, ambtelijke organisatie en initiatiefnemers handvatten om burgerparticipatie structureel, eenduidig en met heldere kaders vorm te geven.
Burgerparticipatie is een verzamelterm en iedereen vindt het belangrijk. Maar we weten vaak niet precies van elkaar wat we ermee bedoelen en wat we ermee willen bereiken. Doordat we vooraf onvoldoende helder hebben wat we van elkaar en van participatie verwachten, kunnen we achteraf niet goed beoordelen of we dit ook bereikt hebben. Dat maakt het nu voor participanten niet helder wat er met hun inbreng gedaan is, voor college en raad moeilijk sturen en voor initiatiefnemers onduidelijk wat van hen verwacht wordt. Het participatiebeleid zorgt ervoor dat we dezelfde taal gaan spreken. Ook zorgt het voor heldere richtlijnen voor participatie en weten we welke afwegingen we moeten maken voor het inrichten van een participatieproces.
 - 1.2. Door participatietrajecten vorm te geven in lijn met het participatiebeleid, zijn we beter in staat om de meningen, standpunten, expertise en belangen van inwoners en andere betrokkenen helder te krijgen én op de juiste manier mee te wegen bij het maken en uitvoeren van beleid.
Het beleid biedt handvatten om ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk geïnteresseerden en belanghebbenden met verschillende invalshoeken en belangen betrokken kunnen zijn. En dat de verschillende perspectieven zuiver naar voren komen en gehoord worden.
 - 1.3. Constructieve samenwerking tussen betrokkenen is een voorwaarde voor het slagen van participatietrajecten. Het beleid geeft aan hoe participatietrajecten vorm te geven om dit te bereiken.
Constructieve samenwerking is een voorwaarde voor het slagen van participatietrajecten. Het uitgangspunt daarbij is om opgaven zoveel mogelijk vanuit 'teamspel' te realiseren. Onder andere door open en constructieve interactie, adequate en tijdige communicatie en goed verwachtingsmanagement over en weer. Het kader biedt handvatten om deze uitgangspunten in de praktijk te brengen.
 - 1.4. De uitgangspunten in de nota helpen bij de verdere implementatie conform het onderzoeksrapport van de rekenkamercommissie "Samen bouwen aan Huizen".
Hoewel één van de aanbevelingen van de rekenkamercommissie is om juist geen nota's te maken en 'gewoon te doen', kan dit beleid met uitgangspunten helpen om participatie in de organisatie verder te brengen.
 - 1.5. Van leren door doen naar borging in de organisatie.
De afgelopen jaren hebben we geleerd door te doen. Ervaringen zijn verzameld en hebben geholpen bij het vormgeven van dit participatiebeleid. Om stappen te maken, is het noodzakelijk om participatie verder te brengen via voorspelbare processen, centrale regie op processen, monitoring, evalueren, kennis delen en samenbrengen. Zo borgen we de kennis over en de uitvoering van participatie.
2. Het college opdracht geven om een voorstel te doen voor een aangepaste participatieverordening, waarin ook de Omgevingswet is meegenomen.
 - 2.1. *Huidige inspraak- en participatieverordening is niet meer actueel*
De uitgangspunten voor participatie in dit beleid zijn uitgebreider dan die in de huidige inspraak- en participatieverordening. Aanpassing van de verordening is daarom noodzakelijk.

2.2. *Wet versterking participatie op decentraal niveau*

Er ligt een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer met als bedoeling de betrokkenheid van inwoners bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid van hun gemeente te vergroten. Het doel van deze wijziging is dat elke gemeenteraad in de verordening kaders stelt voor participatie, waarbij de wet ruimte geeft om rekening te houden met lokale behoefte en omstandigheden. Op het moment van schrijven ligt deze wet bij de Tweede Kamer. Uitkomsten worden afgewacht, zodat dit meegenomen kan worden in de aanpassing van de huidige inspraak- en participatieverordening. Met de vaststelling van deze wet wordt artikel 150 in de gemeentewet gewijzigd.

2.3. *Participatie Omgevingswet verankeren in verordening*

Voor participatie Omgevingswet is eveneens een verordening nodig. De samenhang tussen algemene participatie en participatie Omgevingswet moet in de nieuwe verordening zijn geborgd.

Geheimhouding

Niet van toepassing.

Alternatieven

U kunt ervoor kiezen om dit beleid niet vast te stellen, maar verder te gaan met 'leren door doen'. Dit zou passen bij één van de aanbevelingen uit het rapport van de rekenkamercommissie 'Samen bouwen aan Huizen' waarin is te lezen "Maak van burgerparticipatie geen apart spoor. Schrijf geen aparte nota's burgerparticipatie, stel geen afzonderlijk beleid vast". Zonder een gedegen beleid krijgt de ontwikkeling van burgerparticipatie echter geen kans. Het is dan zaak om de ambities van het college naar beneden bij te stellen. Gelet op het collegeprogramma 2022-2026 adviseren wij u niet voor dit alternatief te kiezen.

Uitvoering inspraak en participatieverordening

Op 5 november was het eerste Huizer dorpscongres, waarvoor de samenleving uitgenodigd was mee te denken en mee te praten over participatie in Huizen. Dit was het sluitstuk van een periode waarin 'leren door doen' centraal stond en het begin van het opstellen van dit participatiebeleid. De uitgangspunten uit het collegeprogramma 2022-2026 zijn eveneens verwerkt in dit beleid.

Beslistermijn

Niet van toepassing.

Financiële paragraaf

De kosten voor inzet van middelen bij participatie worden begroot bij de projecten/trajecten waarbij participatie van toepassing is.

De kosten voor formatie komen ten laste van punt 5.3. van het collegeprogramma – Samen met inwoners/participatie en dan punt 5.3.1. Doelmatige en doeltreffende inzet BMC rapport. Daarvoor is structureel een bedrag van € 85.000 begroot.

Overige Raadsinformatie

Bevoegdheid

Nu geldende artikel 150 Gemeentewet, waarin staat dat de gemeenteraad een verordening vaststelt waarin regels worden gesteld met betrekking tot de wijze waarop ingezetenen en belanghebbenden bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken. Dit artikel wordt gewijzigd na vaststelling van de Wet versterking participatie op decentraal niveau.

Collegeprogramma

Paragraaf 5.3. Samen met inwoners/participatie

- 5.3.1. Samen met inwoners / Participatie 5.3.1. In het kader van een doelmatige en doeltreffende inzet van burgerparticipatie in de gemeente Huizen worden de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport van de rekenkamercommissie betreffende participatie ("Samen bouwen aan Huizen. Burgerparticipatie in Huizen") (verder) geïmplementeerd. In lijn met de adviezen uit de BMC-rapportage ter zake de ambtelijke organisatie, draagt het college daarbij zorg voor een brede verankering van participatie in de organisatie, zodat uitvoering ervan op een adequate wijze geborgd is. De op het publieke domein gerichte bewonersinitiatieven worden gestimuleerd en ondersteund. Informatie daarover zal op de gemeentelijke website te vinden zijn.
- 5.3.2. Aan de gemeenteraad zal een nota Participatiebeleid ter vaststelling worden voorgelegd, die duidelijkheid geeft aan inwoners, ondernemers en belanghebbenden over hoe de gemeente omgaat met participatie en wat zij hiervan kunnen verwachten. Hierbij wordt ook ingegaan op het handhaven en uitbreiden van burgerparticipatie bij gemeentelijke (bouw)plannen die invloed hebben op de directe levenssfeer en omgeving.
- 5.3.3. Ondernemers en inwoners met initiatieven of plannen worden ondersteund door een open houding en een positieve benadering. Deze initiatieven moeten wel kunnen rekenen op een ruim draagvlak.
- 5.3.4. Wijken die initiatieven willen ondernemen en meer zeggenschap over hun eigen voorzieningen willen, kunnen een beroep doen op de gemeente voor budgettaire ondersteuning (maximaal € 2.000 per wijk). Initiatieven moeten wel kunnen rekenen op een ruim draagvlak op straat- of buurtniveau. De ontwikkeling van buurtpanels wordt gestimuleerd.
- 5.3.5. Het jongerenpanel dient een belangrijke rol te krijgen in het beleid dat voor jongeren belangrijk is. Voorwaarde is wel dat het jongerenpanel bestaat uit een brede vertegenwoordiging van de jongeren.

Begroting

Niet van toepassing.

Eerdere besluiten

Niet van toepassing.

Voorgeschreven procedure

Niet van toepassing.

Kader- en beleidsnota's

- Collegeprogramma 2022-2026
- Een spade dieper, organisatiescan van BMC (2022)
- Huizen #vanafhier (2020)
- Participatie binnen de Omgevingswet
- Samen bouwen aan Huizen, onderzoek burgerparticipatie rekenkamercommissie (2019)

Evaluatie

In de nota is evaluatie van participatietrajecten een standaard onderdeel van een traject. Die evaluaties kunnen leiden tot evaluatie van het beleid. Daarbij wordt ook uw raad betrokken.

Bijlage

1. Participatiebeleid 'Wij maken Huizen'

Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

Advies raadscommissie

[in te vullen door raadsgriffier]